

Det er i Jeppe's forvandlinger, fascinationen ligger

Tekst og fotos: Bjørn Andersen

Det er i Jeppe's forvandlinger, fascinationen ligger
siger skuespilleren Niels Vandrefalk om sin »Alle tiders Jeppe«

Niels i diskussion med elever på Holsted Skole i Næstved, april 2008

Niels har spillet sin »Alle tiders Jeppe« et par gange på Børneteaterfestivalen i Næstved i april. Første gang jeg så forestillingen var imidlertid i februar i år på Buerup Skole i Kalundborg, men dér var den under udvikling - så vi aftalte dén gang at jeg skulle se forestillingen igen, når den var blevet mere »færdig«. Om opsætningen på Buerup, se: [Jeppe under udvikling](#).

Det centrale i *din* »Jeppe« er vel den nærmest arketyperiske omvendekomik - at 'Jeppe' blir til en anden, og føres tilbage igen til sig selv? Hvad er din hensigt med at spille en sådan omvendingskomedie? Du kunne jo have spillet så meget andet? Du har lige fortalt børnene hér på Holsted Skole om din »Jonathan Havmåge«-forestilling, du har fortalt om din Blicher's »En landsbydegns dagbog« ... du har spillet for børn og for voksne ... Hvorfor lige en omvendekomedie for børn?

Dét der fascinerer mig er forvandlingen og hvad der gør at forvandlingen er en overlevelsesmekanisme for os mennesker. Og specifikt i dén hér historie er jo at forvandlingen er et produkt af nogle undertrykkelsesmekanismer som forvandler den undertrykte til sin egen modsætning som magthaver - og så sér jeg fuldstændig bort fra dén kontekst og den situation som det skér i. Det er selve transformationen der er

interessant for mig ... det er selve dét der sker med et menneske under sådanne, givne vilkår ... at for at overleve så forvandler han sig til sin modsætning ... Dét er der noget ur-teatralisk i, noget ur-dramatisk i, det er jo også dét jeg oplever som skuespiller ... at forvandle mig fra mit personlige jeg til mit skuespiller-jeg og derfra videre til mine roller ... Det er dér fascinationen ligger ...

Redaktionel note 1: Går man, som jeg, kultursociologisk til værks er der meget man kunne interessere sig for ... Man er nødt til at samle sig om *nogle* af tingene, hvis man skulle kunne overkomme en gennemgang inden for rimelig tid.

Det centrale, synes jeg, er mødet mellem teatret og dets publikum. Sker dette møde på lige vilkår, eller er det overvejende et ulige møde? Og hvad kan det specifikke møde føre til for hver af parterne?

Netop når talen er om teater, specielt om et teaterstykke som »*Alle tiders*« - hvor mange af rollerne besættes med publikummer - der typisk er ret uforberedte, og som alle er amatører - så stiller sagen sig på en ganske særlig og underfundig måde. Dén der har ansvaret kender stykket og de enkelte roller ud og ind; han har en særlig idé med stykket, som tilskuerne og de medspillende *ikke* kender til på forhånd. Og han kan, som Baronnen i Holberg's egen »*Jeppes*«, trille rundt med folk - og *gør* det.

Når tingene står sådan, er det *også* interessant at se på hvor stykket ligner Holberg's eget, og hvor det ikke gør det.

Ser man generelt, men stadig i sociologisk hensigt, på en tekst, eventuelt på en dramatisk tekst eller på et realiseret teaterstykke, så er der en serie spørgsmål man kunne stille sig og fundere over: Hvad er mon stykkets hensigt? Både dén der udtrykkes direkte og dén som eventuelt ligger nedenunder og er mere eller mindre skjult? • Hvad er synsvinklen? Hvorfra sér man tingene og hvad har man valgt ud - og hvad ikke? Er der eventuelt krydsende hensigter og synsvinkler? • Hvor fra og hvordan ser 'stykket' på Historien (med stort H) og den historiske udvikling? • Hvad er sammenhængen mellem 'det sociale' og 'det psykiske'? • Hvilke tekniske greb har man gjort? (i dette tilfælde bruger man fx masker, men kun et enkelt sted noget heftig musik) • Er der tale om naturalistisk teater? Skal tingene forstås symbolsk eller *overført*? Er stykket, dets plot, dets vinkling, dets sociologi og psykologi, dets dramatiske teknik *sammenlagt* realistisk?

Med masken kan skuespilleren forvandle sig fra den voksne 'Jeppe' til den unge.
Med tæppet (der som en anden dyne har en *forside* og en *bagside*), kan situationen også forvandles, der er 4 muligheder, for når indersiden krænges ud fremkommer en *ny forside* og en *ny bagside*.

Én af de ting som er central i Holberg's egen udgave fra 1722 er den afsluttende morale, hvor baronen siger 'noget' - og så kan vi diskutere om Holberg selv har mént det i bogstavelig forstand, eller han måske har ment noget andet - dét er ikke en ting du har med på hélt samme façon, men du har til gengæld en diskussion med børnene om hvad der er hensigten med stykket, og dén peger vel i en noget anden retning end Holberg's morale?

Det er svært at svare ja eller nej til - jeg udklækker min egen morale der hedder - tænk jer om, I der sér dén hér historie, tænk jer om når I går ind og bruger rusmidler, tænk jer om når I omgås jeres kammerater, tænk jer om når I omgås andre mennesker - behandler I andre mennesker, sådan som I selv gerne vil behandles, eller slår det klik nogle gange? - og det er jo derfor jeg trækker Jakob Skomager-figuren så stærkt frem, hiver ham i virkeligheden ud af ur-historien og gør ham til sidst til 'Jeppe's bødde' - i hvert fald i en vis fantasi-forstand gør jeg det ... og déri ligger at vi kan blive hinandens bødler, hvis ikke vi tænker os om i den etiske omgang med hinanden. Hvor meget dén ligner Holberg's morale, dét har jeg slet ikke reflekteret over; jeg har lavet mit eget udkog af morale ... ud af min læsning og ud af den realisering der er kommet efter et par måneders arbejde med målgruppen.

Diskussionen med børnene på Holsted Skole.

Men hvis vi kombinerer hvad du først sagde med dét hér, så har du valgt et bestemt forlæg, og ud af dét har du lavet noget som er dit eget. Hensigten er altså ikke specielt at fortælle dén konklusion som Holberg fortæller i 1722, du har lavet noget til den aktuelle situation?

Det er fuldstændig rigtigt forstået, ... jeg udkrystalliserer af stoffet dén morale som jeg synes er relevant i dag ... for at gå ind i de smertepunkter jeg oplevere i samfundet, se smertepunkter hvor vi er på vej til med al vores forfærdende rigdom - at samtidig med at vi skaber ny-rige som aldrig før i historien, så skaber vi også ny-fattige, og dér har vi sådan en ur-historie til at fortælle om de adfærdsmønstre i livet, i dag fortæller jeg så til børn, men det er jo min plan at udstrække forestillingens målgruppe til unge og voksne og seniører, men stadigvæk med samme morale.

Unge 'Jeppe' og (Unge) 'Jakob'.

Du har et par gange brugt udtrykket *ur-historie* ...

Ja, det er forvandlingskomedien, gækkeriet, fastelavnsløjerne, som vi har det overleveret fra Bidermann, og som Holberg genbruger råt - og som han skaber sin historie af, og det er som sagt dén der fascinerer mig dybest set.

Hvis man sér hurtigt hen over Bidermann og Holberg, så er der vel én ting der er karakteristisk? Man har en fattig størrelse der har det med at falde i, han er på druk og alt muligt andet - og så gør NOGEN noget ved ham, og da han så har gjort hvad han skulle i dén tilstand, så gør de det om igen, og så i den tredje fase, så skælder de ham ud og dømmer ham, de pisser nærmest på ham, og så kan man jo spørge ... - hos Bidermann og Holberg er det NOGEN der gør noget ved 'Jeppe', men hér er du jo både dén person der starter - *kom med til min fødselsdag, vær' med til at synge* - og det er dig der render rundt og sætter børnene i gang med de forskellige roller, fortæller dem ... i hvert fald dét tema som de skal spille ud fra, i visse tilfælde også replikkerne, ikke? Det er vel en fundamental ret forskellig ting i forhold til Bidermann og Holberg, ikke? Det er nærmest som det er 'Jeppe' eller i det mindste skuespilleren bag 'Jeppe' der har magten over det hele?

'Jeppé' med fortællehatten instruerer 'Baronen' og hans 'slæng'.

Ja, han sætter sin egen historie i scene på denne fødselsdag, og det er fordi jeg betragter historien som en historie der kan bruges reciprokt, dén 'Jeppé' der inviterer på fødselsdag genoplever sin egen historie og fortæller den, det er jo egentlig en kinesisk æske der ligger dér, og hvor man kan sige at dén 'Jeppé', dén Fortæller-'Jeppé' vi sér, han sér lidt kritisk på sin egen historie fra han var ung og så til i dag hvor han - et stykke ad vejen - har været med til at skabe dén historie som han har opført sig, som han har ageret i sit liv, og det sætter han nu frem til sit nuværende publikum til skræk og advarsel: Prøv nu lige at tænke jer om, - det er jo også nogle af dé temaer der kommer op i 'Jeppé's kontakt med sine børn, at han siger til Jens og Niels, at nu må I helst ikke blive som jeres far - og hér i dag så vi så det fine at det ville de nu ikke love, nå men så må I prøve at holde lidt igen, ikke - så der kommer en moralist op i dén 'Jeppé' jeg fremstiller, hvor moralisten har stoffet fra sin egen historie - altså på en måde som vi kan se hos tidligere stofmisbrugere eller alkoholikere som går ind i socialt arbejde, og som går ind og blir trænere for dem der er faldet for hårdt i, der synes jeg at jeg ser en parallel.

Tys, tys

Du spurgte nogle gange ungerne om de kendte til historien i forvejen - og der var nogle der nikkede, men det store flertal gjorde vel ikke? Så, man kan vel roligt sige at man godt kan spille stykket, for dét har du lige beviist at man kunne, uden at børnene egentlig har et forkendskab til Holberg og *hans* komedie?

Ja, og det er også én af mine kongstanker at denne her forestilling SKAL kunne opleves uden forudsætninger, jeg skal kunne arbejde mig igennem denne her historie, så den er relevant uden forkundskaber.

Vi var på Buerup Skole oppe i nærheden af hvor du selv bor, men det var meget tidligere i fasen ...dér havde vi bagefter en diskussion med nogle af lærerne og også med nogle af eleverne, om dét med nødvendigheden af forkundskaber, men dér landede vi vel ikke helt i dén konklusion, som vi så åbenlyst er landet i i dag, at forkundskaber kan være en god ting, men slet ikke nødvendige?

Næh, ikke hvis historien er fortalt godt nok til dét publikum der sidder der lige nu ...

Kejser 'Jeppe' drikker af den fineste vin fra kælderen

Men da du begyndte projektet med de aller første elever, dér har der været nogle introduktionstimer, véd jeg ... hvad handler dét her om, hvad skal der ske ... Var I dér inde på Holberg og hans »Jeppe«?

Meget, meget lidt - lærerne på Árby Skole, som var mine første samarbejdspartnere havde liiiiige som introduktion til mig og til arbejdet fortalt grundhistorien ganske kort om den fordrukne bonde og hans skrappe kone og om at han bliver taget i rumpetten af baronen og hans folk. Og nogle havde set Kaspar Rostrup's og Buster Larsen's udgave på DVD og henvist til dén.

Nogle af lærerne?

Næh, nogle af børnene - der var nogle af børnene i forskellige klasser, hvor forældrene havde lånt den eller købt den i en bunke i Kvickly og så havde set den ... bare som underholdning, og jeg husker tydeligt at der var én af de drenge der havde set den, der efterlyste dét der singot, som vi kender fra Holberg's forlæg, om ikke jeg skulle bruge dét ... og dét forsøgte jeg så et par gange, men dét ku' jeg ikke få til at makke, det er jo en balance at få det gamle stof til at ligge som basis og ikke mere ..., og dét gør vi med grundfiguren der har den klassiske kofte på ... og kommer på kroen hos Jakob Skomager, og der er Baronens og Erik Lakaj og ridefogeden ... dér ligger det gamle stof liige og simrer ... og jeg bruger sproget, »Jeppe er ganske vågen«, det er jo ikke nudansk, dér aner vi

nogle reminiscenser fra det gamle, men jo længere jeg er kommet frem, dér har jeg fundet ud af at dét sproglige og kunstneriske lag der ligger i den klassiske udgave, at dét skal ligge bare som en slags sangbund, og så har jeg arbejdet med sproget og udtrykkene, så de melder sig ind som noget nutidigt ...

Kan man ikke sige, når man sér resultatet som det er i dag, og man forestiller sig at dét hér har man ikke sét noget om før, nu er man en tilfældig gæst der kommer ind og sér, et barn måske, eller en voksen der gør sig sine refleksioner og skriver dem ned ... Hvis så den pågældende fik at vide at stykket "i virkeligheden" stammer fra 1722, så kunne den pågældende vel sige, *jamen er det ikke lige meget?*

ABSOLUT, dét synspunkt deler jeg fuldstændig.

'Jakob' finder strikken frem fra 'Jeppe's kiste

Det vil sige at der måske bliver sagt *Holberg*, og at der står 1722 malet på kisten, men i virkeligheden er det et stykke med sin egen struktur ...

... på sine helt egne nutidspræmisser, og hvis ikke den gjorde det, kunne den ikke kommunikere særlig godt til dét her publikum i 4'-5' klasse som vi har haft i dag, for de SKAL kunne genkende fra sig selv og fra dén verden de kender nogle elementer og heriblandt er altså de voksnes drikkeri, de voksnes skænderier, og her er den adfærd som de selv er ved at røre ved, kontakten med piger og drenge, og dén måde at være barn i forhold til forældre på, alt dét skal de kunne genkende, ellers brænder historien sammen, så kunne jeg slet ikke få forestillingen til at køre, hvis ikke jeg kørte i det moderne referencerum - dét er umuligt ...

Så, hvis jeg skulle beskrive det som det ser ud i dag, så ville jeg sige - jo, stykket hedder »*Jeppe*«, men det er en fortælling på sine egne præmisser; det er lavet til dét publikum, i dén og dén aldersgruppe; det er lavet på dét hér tidspunkt omkring 2008; det handler om ting der foregår i 2008; det bruger - med ganske få undtagelser - et sprog fra 2008?

Ja, dét gør det.

Der er ikke meget Holbergsk sprog i det ...?

Nej, det er der ikke.

En flaske (med fyrværkeri) antændes ... og ... sprænges

Og hvis man så kigger mere strukturelt på det, så har du valgt MEGET hårdt ud og valgt nogle ganske særlige aspekter, for mange af dé ting man kunne sé i Ole Thestrup-udgaven, dé er ikke med?

Nej, de er fravalgt ... der er jo også figurer der er fravalgt ...

Ja hvor er Holberg's læger henne? Og hvor er hans advokater?

Ja, men der er de bærende historiefignrer, der ligger helt tæt om 'Jeppe', jeg starter ud med hans kone, og så kommer børnene som er ham tættest, så kommer hans kammerat, kammesjukken Jakob Skomager - og så kommer slænget ... og så kommer der ikke flere ... dé genbruges så i Finalen. ... der er 14 figurer i alt.

... Der indgår i omvendemekanismen, men ikke i alle de andre ting ...

Nej, ikke alle de dramatiske følgevirkninger som Holberg opererer med, jeg har virkelig komprimeret og raffineret og trukket ekstrakt ud ... jeg er gået ned til dén ekstrakt der hedder ... 'Jeppe's øjensynlige kernesituation ... dét der sker med ham, dét der får ham til at agere som han gør, og så dén straf han påkalder sig, og jeg springer jo i historien fra situation til situation, fra tanke til tanke, og dét gør jeg fordi jeg véd fra mine erfaringer at publikum oplever utrolig meget i kraft af situationen, stemningen, mit skuespilleri, af dét som ganske vist er usagt, men som i aller højeste grad er sanset og historiebærende.

Finalen ...

Jeg må spørge om én ting der er karakteristisk for denne måde at spille »Jeppe« på, og dét er maskerne ... Holberg taler om masker ved forskellige lejligheder, tag for eksempel hans »Maskerade«, men jeg kan ikke huske at der er nogen der har haft masker med i en opførelse af »Jeppe«, Holberg taler heller ikke om masker i dén sammenhæng, men hvad er dét der er det grundlæggende i at have dem med, eller bare hovedmasken ...?

Hovedmasken er med for at give min udgave af historien sin dimension, sit afsæt i drengen 'Jeppe', at vise at 'Jeppe' gennemlever en historie fra han er ung pubertetsdreng og så til i dag hvor han er en moden mand - og dét gør jeg dels for at de unge her, børnene, får en chance for at identificere sig med 'Jeppe'-figuren, dét er et vigtigt element ...

Dén der bærer masken er en anden end dén der har startet historien, er det for eksempel dét du mener?

Tak for hjælpen

Ja, og de genkender den nye dreng i klassen, de genkender drengen der lugter lidt og kommer i skolen med pladder på bukserne og uvasket, og alle véd at hans mor er en ... ja, fordi, det véd man, man véd jo hinandens afsæt; dét er én af grundene, dén dér identifikation, men en anden grund er at dermed holder jeg min fortælling teatralisk spændstig, jeg giver den dermed en rytme så den hele tiden ligger og vibrerer mellem den ældre nu-'Jeppe' der erindrer sig sin historie og så dén unge 'Jeppe' der gestaltes lige her og nu for øjnene af dem, og dét gi'r altså en gigantisk fascinationskraft som jeg er nødt til at have med for at kunne spille 45 minutter uden at tabe dé hér børn - de skal hele tiden pirres i fantasien og i medlevelsen, de skal overrumples - dér hvor jeg laver de store vendepunkter i forestillingen, lad os tage dér hvor 'Jeppe' efter besøget hos 'Jakob Skomager' dejses omkuld på møddingen, dér er et giga vendepunkt, for der lader jeg masken ligge på møddingen sammen med kofte og så tager jeg fortæller-'Jeppe'-hatten på ...

Og dét er vel egentlig blevet meget tydeligere i forhold til dén forestilling jeg så på Buerup Skole?

*Det er noget af dét jeg har arbejdet med, Niels Damkjær var ude en gang til, én af mine cirkuskammerater - Einar Trie fra **Cirkus Charlie** - var med og hjalp mig med fyrværkeriet og med tæppet, og Stig Dalager og en fortæller der hedder Dorte Futtrup har været på Brønshøj Skole, og de savnede netop dén dér fortællelinie, og dé mindede mig om fortællehatten, 'Jeppe'-hatten, prøv at lade dén være link'et gennem de fortælledele, hvor du går ud og medinddrager og agerer uden for centrum af den sovende 'Jeppe' og den drukne 'Jeppe' ...*

Og baronen 'Jeppe'?

Præcis - og dét gør jeg så ved at få de tydelige fortællinger ind; så får jeg historien bakset på plads; så jeg kan 'holde' publikum, og dét er noget af dét der er sket inden for de sidste 20 forestillinger.

Det er blevet meget tydeligere for tilskueren, at der er en fortæller og en igangsætter af det hele, så er der selve forløbet, og nogen svingen frem og tilbage, og så har vi en afsluttende ...

Ja, det er debattøren og moralisten der tager diskussionen til sidst, og som adskiller sig meget fra dén baron der afslutter hos Holberg. Jeg vil i øvrigt sige at dét med masker er et kildent emne, for vores kultur er maskefremmed, vi er mange kunstnere, der har brændt nalderne på at lave forestillinger med masker og har så mødt den danske angst, den nordiske angst for masken, og vi har måttet opgive mere eller mindre. Men her har vi altså et eksempel på at ved brugen af masken ... med dé greb her, at dér går det, jeg bruger masken ... den kommer også op i håret ... for eksempel i kejserscenen, dér bliver masken nærmest en hjelm, en kejserhjelm, eller en kongekrone.

Redaktionel note 2: Det slog mig under gennemskrivningen at Niels' iagttagelse måske hænger sammen med at man i forskellige sociologiske undersøgelser har viist at de nordiske indbyggere generelt er relativt tillidsfulde over for andre mennesker; de frygter ikke andre, de tør handle med dem og så videre.

Se: <http://www.ugebreveta4.dk/2007/32/Baggrundoganalyse/ViErVerdensMestTillidsfuldeFolk.aspx>

Der er forskellige nuancer - men i det store og hele er det vel ikke maskerne der bærer forestillingen, men forestillingen der bruger maskerne undervejs ...?

Maskeforvandlingerne er med til at bære forestillingen, det bevidste arbejde med hele tiden at twiste mellem fortællerhat-masken og ung-'Jeppe'-masken og ung-'Jeppe'-masken på møddingen - og til sidst accellererer jeg, hvor 'Jeppe' er kastet tilbage på møddingen og vågner ... at dér starter jeg med den klassiske 'Jeppe'-hat og så tager jeg ung-'Jeppe'-masken på og kan vende tilbage til: Mor jeg vil ikke til udpumpning.

Auuuuu for ...

Det er da osse en ny ting?

Ja, det er et godt eksempel på en nutid, og det er jo en erfaring at når man først har etableret et fortælleunivers med nogle koder og nogle kontrakter, så kan man faktisk - når man er kommet lidt hen, ret hurtigt - begynde at leve på publikums egen fantasi, på publikums egen evne til at stykke elementerne sammen ...

En *anelse* træet skuespiller lader op til interview

Det var ikke svært at sé, her i morges, at du var blevet slidt godt, at du gryntede og hostede på grund af noget forkølelse og udmattelse og virkede mere gammel end normalt ... men egentlig synes jeg det har hjulpet dig, ... stykket får en lidt anden karakter, der er kommet mere ro og eftertænksomhed over forestillingen? ... og fordi der er kommet dén ro og eftertænksomhed over det, får man mere dybde ud af som tilskuer?

Dét har du nok ret i, og dét må vi have med ... at du har set mig for 20 forestillinger siden ... og så nu hvor jeg var udmattet og lignede udskidt æwlegrød på grund af forkølelse og træthed ...

Det er noget særligt der er kommet op, og du har vel - i dag - lige frem spillet på det? Dét dér hosten blev næsten en del af stykket ... og så når du er blevet spurgt om hvad du ellers laver ... og så svarer at du er folkepensionist ... Andre gange - for eksempel når du har spillet din »Niels Klim«, så har der været drøn på, det har været en del af stykket med denne drønen omkring ... , men dit »Jeppe«-stykke handler vel kun delvis om at der skal være drøn på, og jeg har jo nævnt at jeg har set en ganske særlig udgave, den polske udgave, hvor dét der var problemet ikke var det indholdsmæssige, trods sprogforskellene, men at 'Jeppe' var så vital hele vejen igennem, fra sekund 1 til sekund sidst, og der var en modsætning dér, for Jeppe skal vel ikke være lige vital hele stykket igennem?

Nej da, han falder omkuld, han er fuld, han er svækket.

Internetmagasinet Holberg.nu ... og hvad der er udkommet

Forpremierer

[Ole Thestrup's 'Jeppe'](#). Det Danske Teater spiller »*Jeppe på Bjerget*«. Januar 2007.

2007

1/2007 - [Holberg-Træf i Slagelse](#). Marts 2007.

2/2007 - [»Erasmus Montanus«](#) på [»Grønnegårds Teatret«](#). Juni 2007.

3/2007 - [Egnsteatrene. Brian Mikkelsen's bekendtgørelse \(som udkast og i færdig form\) - kommentarer fra Brygger Mikkelsen's Kalundborg](#). Juli 2007 og december 2007.

4/2007 - [»Filuren«](#) spiller [»Jean de France«](#) i Musikhuset Aarhus - og Kirsten Dahl [»myrder«](#) den i [»Århus Stiftstidende«](#). Oktober 2007.

5/2007 - [»En klassiker reaktualiseret og rekontekstualiseret«](#). Arrangement på Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, KUA, November 2007.

6/2007 - [»Jeppe alene på Bjerget«](#). December 2007.

2008

7/2008 - [»Alle tiders Jeppe«](#) under udvikling. Marts 2008.

8/2008 - [Wiedewelt i stormvejr](#). Marts 2008.

9/2008 - [Hvor blev Holberg egentlig af, i Sorø?](#) Marts 2008.

10/2008 - [Det er i Jeppe's forvandlinger, fascinationen ligger - siger skuespilleren Niels Vandrefalk om sin »Alle tiders Jeppe«](#). April 2008.

11/2008 - [Holbergske masker på Tersløsegaard](#). Mona og Niels Damkjær udstiller i sommersæsonen 2008.

13/2008 - [Holberg om forskellige teatering](#). Epistel 179, epistel 347 og flere andre, desuden 'Betænkning over Komedier' og Tordenbrevet.

Under udarbejdelse

12/2008 - [Grønlænder-Jeppe og grønslænderne - og hvad skulle Hans Egede i Grønland?](#)